

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ РИНКУ ЄВРООБЛІГАЦІЙ В УКРАЇНІ

Єврооблігації — це міжнародні облігації, що перебувають в обігу на світовому ринку цінних паперів. Єврооблігації є різновидом міжнародних облігацій, номінованих в іноземній валюті і розміщених в інших країнах, поза країною емітента. Це незабезпечені боргові інструменти, випущені як облігації на пред'явника для розміщення на глобальному ринку цінних паперів. Назва «єврооблігації» умовна і пояснюється тим, що ці облігації вперше почали використовувати в Європі. Основною причиною для виникнення ринку єврооблігацій став прискорений розвиток європейського ринку цінних паперів після Другої світової війни, а також інтернаціоналізація економічної діяльності та забезпечення фінансових потреб транснаціональних компаній, значення яких у цей час почало зростати [2, с. 61].

Випуск єврооблігацій в Україні набрав чинності після прийняття змін до Закону «Про цінні папери і фондову біржу» у червні 1999 р. [1]. Завдяки затвердженню тоді поправкам з'явився новий вид фінансових інструментів — облігації зовнішніх державних позик України, які в подальшому конвертувалися в українські єврооблігації.

Один з перших ринкових випусків єврооблігацій в Україні було здійснено в 2002 р., коли були випущені 10-річні єврооблігації з прибутковістю 7,65 % річних. Наступний випуск був розміщений в лютому 2004 р. на термін 7 років з прибутковістю 6,87 %. У 2005 р. на українському ринку середній обсяг позики становив близько 30 млн грн, або 5,7 млн дол, а кількість інвесторів, які брали участь у позиці, не перевищувала десяти

осіб [2, с. 63]. Наприкінці грудня 2013 р. Україна випустила єврооблігації для розміщення на території європейських держав на загальну суму, яка складала 3 млрд. дол. США. Місцем обігу облігацій виступала Ірландська фондова біржа. Агентом по розміщенню єврооблігацій виступив ВТБ Капітал. Не зважаючи на те, що українські єврооблігації були випущені для розміщення в Європі, їх могли придбати і інвестори з США, яким було присвоєно статус кваліфікованих інвесторів. Основним інвестором в українські єврооблігації стала Російська Федерація. Датою погашення цих єврооблігацій є 20 грудня 2015 р. [3]. В травні 2014 р. було випущено українські єврооблігації на суму 1 млрд дол. США, випущені під державні гарантії США, зі ставкою купона не більше 2,9 % річних. Місцем обігу облігацій є Ірландська фондова біржа. Агентом по розміщенню єврооблігацій виступив «Deutsche Bank» и «UBS». Датою погашення єврооблігацій являється 16 травня 2019 р. Графік погашення державного боргу за єврооблігаціями представлений у табл. 1 [3].

Таблиця 1

Графік погашення державного боргу за єврооблігаціями [3]

Дата погашення	Сума випуску (млрд дол. США)	Ставка купона (%)
04.06.2014	1,000	7,95
23.09.2015	0,500	6,88
13.10.2015	0,828	4,95
20.12.2015	3,000	5,00
17.06.2016	1,250	6,25
21.11.2016	1,000	6,58
24.07.2017	2,600	9,25
14.11.2017	0,700	6,75
16.05.2019	1,000	2,90
23.09.2020	1,500	7,75
23.02.2021	1,500	7,95
28.11.2022	2,250	7,80
17.04.2023	1.250	7.50

Дані табл. 1 показують, що простежується близько тринадцяти діючих випусків єврооблігацій в Україні, датою погашення яких є 2023 р. Середній купон по єврооблігаціях становить 7,05 %. Виходячи з графіка погашення єврооблігацій, пік погашення боргу припадає на 2015 р. (до погашення 3,5 млрд

дол. США без урахування відсотків) та 2017 р. (до погашення 3,3 млрд дол. США).

Міжнародне рейтингове агентство «Standard & Poor's» в 2014 році присвоїло українським єврооблігаціям рейтинг «В-», що означає, що емітент платоспроможний, але несприятливі економічні умови можуть негативно вплинути на його можливості і готовність проводити виплати за боргами. Міжнародне рейтингове агентство «Fitch Ratings» в 2014 році присвоїло українським єврооблігаціям рейтинг «ССС», що свідчить про неминучий дефолт з невеликим шансом на відновлення.

Ринок українських єврооблігацій на сьогоднішній день розвивається досить динамічно, збільшуються обсяги емісії цих цінних паперів, залучаються нові різноманітні учасники по їх розміщенню на міжнародному ринку. Досить обмеженим є місце обігу українських єврооблігацій. Доцільно розширити їх коло розміщення і нарівні з Ірландською фондовою біржею розміщувати єврооблігації серед інших європейських фондових бірж.

Література

1. Про цінні папери та фондовий ринок [Електронний ресурс] : Закон України від 23 лютого 2006 р. № 3480-IV (із змін., внес. згідно із Законами України : за станом на 11 липня 2014 р.) — Електрон. дан. — Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3480-15/page2>. — Назва з екрана.
2. Лютий І. О. Ринок боргових цінних паперів в Україні: суперечності та тенденції розвитку: монографія [Текст] / І. О. Лютий, Т. В. Грищенко, О. В. Любка та ін. — К. : Центр учбової літератури, 2008. — 193 с.
3. ООО «Сбондс.ру»: официальный сайт [Электронный ресурс]. — Режим доступа : <http://www.cbonds.ru/>. — Название с экрана.